

■ Є ПРИВІД

185 років розумного, доброго, вічного

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова готується святкувати поважний ювілей

Інна СТЕПАНЧУК

У грудні 2019 року українська та європейська педагогічна громадськість відзначитиме ювілейну дату — 185-ту річницю з дня заснування лідера педагогічної освіти України — Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Рішення про святкування ювілею на державному рівні ухвалила Верховна Рада України. З якими здобутками підійшов університет до цієї дати, які проблеми стоять перед ним сьогодні, за якими напрямками університет буде розвиватись у майбутньому — про це говоримо з ректором університету, член-кором НАН і академіком НАПН України, доктором філософських наук, професором Віктором Андрущенком.

«Для роботи в учительському званні»

■ **Пане ректоре, ваш навчальний заклад має глибоку й славу історію. Нагадайте її основні віхи...**

— Наш університет був заснований як Педагогічний інститут у структурі Університету Св. Володимира у 1834 році. З метою підготовки фахівців «для роботи в учительському званні». У різні часи він мав різні назви, перебував у структурі Університету Св. Володимира або ж існував як самостійний заклад у вигляді Вищих педагогічних курсів. У 1920 році, об'єднавши різноманітні освітні заклади Києва, де готували педагогічні кадри, він постав як Київський інститут народної освіти (КІНО) імені М. Драгоманова. У 30-х — 50-х роках наш заклад мав назву Інституту соціального виховання, пізніше існував як Педагогічний інститут імені М. Горького. З проголошенням незалежності України інститут було реформовано в університет, який отримав статус національного. У цей же час університет повернув собі ім'я славного сина українського народу — Михайла Драгоманова.

■ **Які зміни відбулися в університеті з отриманням статусу національного?**

— Університет подолав колишню ідеологічну ангажованість, притаманну педагогічній освіті колишнього СРСР, відкрив глибокі національні традиції освіти та виховання, освоїв педагогічний досвід успішних країн світу й вибудував на цій основі новий зміст педагогічної освіти згідно з викликами сучасного світу й завданнями українського державотворення. В основі цього змісту — національна педагогічна матриця освіти, центром якої є національна ідея. Національне у змісті освіти органічно поєднується із загальнолюдським. Головним вектором розвитку університету є європейський.

Сьогодні університет відкриває свої двері для кожного, хто прагне стати особистістю, реалізувати себе в суспільстві, зробити особистий внесок у розвиток України як незалежної держави.

Головне історичне покликання університету — підготовка висококваліфікованого та духовно багатого ВЧИТЕЛЯ, який модернізує школу, забезпечить всебічну підготовку дитини до самостійного життя, надасть їй знання, сформує компетенції, цінності, виховає патріотизм, створить умови для творчої самореалізації. Кожен студент має можливість сформулювати й реалізувати власну освітню траєкторію, отримати подвійний диплом за моделлю включеного навчання та академічної мобільності.

■ **Педагогічний досвід яких країн є для університету найбільш корисним і конструктивним?**

— Ми орієнтуємось насамперед на досвід європейських країн, зокрема Великобританії, Литви, Німеччини, Польщі, Фінляндії. Корисним і багатим в чому повчальним для нас є також унікальний досвід США та Канади, Китаю та Японії. Власне, ми вивчаємо все, що є передовим та конструктивним і водночас розуміємо, що світовий досвід підготовки вчительських кадрів є широким та розмаїтим, і

не все може бути реалізовано на теренах України. Загальною формулою для нас є Шевченкова настанова: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». Розгалужена мережа міжнародних академічних зв'язків університету дозволяє як студентам, так і викладачам щорічно відвідувати найкращі університети Європи і світу. Навчатись у такому університеті престижно і відповідально. Університет входить у десятку кращих закладів вищої освіти України, забезпечує визнання дипломів у європейському і світовому просторі. Університет відповідально підходить до виконання проекту «Нова українська школа», робить усе можливе, щоб забезпечити майбутнього вчителя найновішими знаннями та соціальним досвідом.

■ **З погляду університету, які переваги й суперечності виникають у процесі впровадження проекту «Нова українська школа»? Якого вчителя готує університет сьогодні?**

— Переваги очевидні: виконання проекту забезпечить прихід до школи нового вчителя — розумного, освіченого, при-

«Головне історичне покликання університету — підготовка висококваліфікованого та духовно багатого ВЧИТЕЛЯ».

важливого для дітей і батьків, креативного, творчого, тобто такого, до якого кожної тато і мама хотіли б привести свою дитину. Підготовка такого вчителя потребує нових підходів, технологій і програм. Я вже не кажу про навчальні посібники і підручники. Потребують розробки та впровадження спеціально спрямовані тренінги. Важливо також забезпечити перепідготовку вчителів старшого покоління. Вирішення означених завдань забезпечує підготовку вчителя як свідомого і переконаного патріота України, громадянина Української держави, відповідального учасника європейського об'єднаного процесу. Такий учитель зможе самостійно відшукувати відповіді на виклики часу. Задля цього він має бути справжнім професіоналом, фахівцем у своїй галузі, вільно володіти однією-двома іноземними мовами, електронними технологіями, новітніми методиками та технологіями здійснення навчально-виховного процесу. Перекоаний, що новий учитель повинен мати і навички дослідника, науковця, які б дозволили йому вивчати дитину як особистість, розробляти і впроваджувати нові навчально-виховні методики, зрештою, писати (спільно з представниками високої педагогічної науки) навчальні посібники, підручники, наукові монографії.

■ **«У школу завтра прийде педагог-науковець»**

■ **А чи не відбере наука час у студента — майбутнього вчителя, передбачений, скажімо, для виховної чи, власне, навчальної роботи?**

— Не тільки не відбере, а й оптимізує всю його навчально-виховну діяльність. Українська освіта має низку прикладів органічного поєднання педагогічної ос-

Віктор Андрущенко.

віти та науки. Достатньо звернутись до творчості таких видатних педагогів, як М. Гузик, М. Палтишев, В. Сухомлинський, В. Шаталов, щоб зрозуміти просту істину: наука не тільки не заважає, а й звеличує діяльність учителя, сприяє наповненню навчального процесу найновішими надбаннями людського розуму. Науку ми розглядаємо як чинник збагачення педагогічного процесу, глобальне джерело підвищення його ефективності. В університеті функціонують загальнонавчальні науково-педагогічні школи, за розробками яких у взаємодії з науковцями та педагогами НАПН України та інших університетів здійснюється вся педагогічна освіта держави. З гордістю називаю науково-педагогічні школи академіків Віктора Синьова (корекційна педагогіка), Миколи Шута (фізика), Любові Мацько (українська мова), Мирослава Жалдака (інформатика), члена-кора НАН України Володимира Євтуха (етнопедагогіка), Віктора Даниленка (історія), професорів Миколи Працьовитого (математика) та Ірини Булах (психологія). Прекрасні викладачі і науковці працюють в університеті й за такими напрямками, як філософія, соціоло-

автоматизованого контролю й оцінювання знань студентів. Інформаційне забезпечення навчальної діяльності студентів у вищій сформовано відповідно до потреб навчального процесу, де основними джерелами, що його забезпечують, є багаті фонди Наукової бібліотеки та електронні інформаційні ресурси.

В університеті діють аспірантура та докторантура, видаються 23 серії Наукового часопису з різних галузей знань, збірники наукових праць, частина з яких входить до однієї з найпрестижніших міжнародних наукометричних баз даних Web of Science.

Студент встигає скрізь

■ **Чи вистачає студентам снаги і часу займатись іншими, окрім навчального чи наукового, видами робіт, скажімо, громадською діяльністю, спортом, художньою самодіяльністю?**

— Студент — це така особистість, яка знаходить час для одночасної присутності скрізь — на лекціях, у наукових лабораторіях, на базах польових практик, у волонтерських справах, а тим паче — у спорті чи мистецтві. За моїми спостереженнями, найцікавішими для них є культурологічна практика, фізкультура і спорт, художня творчість. Університет є потужним осередком фізичного та художньо-естетичного виховання молоді. Збірні команди університету — переможці всеукраїнських та міжнародних олімпіад і турнірів. В університеті проводимо безліч різноманітних культурних заходів. Цій діяльності сприяє Центр культури і мистецтв, при якому функціонують різноманітні творчі колективи — дівочий вокальний ансамбль Flowers, театри «Вавилон» і «Прометей», хореографічний ансамбль «Горичвіт», вокальний ансамбль «Мальви». Щороку на базі університету проводимо фестивалі-конкурси аматорського мистецтва ФАГТ (номінації — вокал, хореографія; художнє слово, оригінальний та інструментальний жанр) та «Подарунок для мами», фестиваль шкільних театрів «Перевтілення», NPU SUMMER FEST, фестиваль вертепів «Різдвяна зірка» тощо. В університеті діє освітньо-мистецька платформа SKLO, де відбуваються зустрічі з відомими письменниками, музикантами, театралми та іншими діячами культури, слухають живу музику, проводять творчі вечори, мистецькі виставки тощо.

Пропаганда здорового способу життя — один із пріоритетних напрямів роботи зі студентами. В університеті діє секційна модель навчання фізичного виховання. Майбутній першокурсник, віддавши перевагу улюбленій спеціальності, має змогу обрати на власний розсуд бажану для себе спортивно-оздоровчу секцію з будь-якого виду спорту, а їх в університеті на будь-який смак: тут є і баскетбол, і бадмінтон, і волейбол, і настільний теніс, і футбол, і плавання, і гімнастика, і легка атлетика, і спортивне орієнтування, і багато-багато ін. Студенти нашого закладу беруть участь у спортивних змаганнях різного рівня — університетських, міських, всеукраїнських, міжнародних — з самбо, дзюдо, боксу, кікбоксингу, спортивного орієнтування, баскетболу, мініфутболу тощо. Має університет і власні чоловічу й жіночу команди з футболу, жіночу баскетбольну команду. До того ж маємо ще й власну базу для тренування — спортивний комплекс, що на вул. Тургенівська, 3/9. Тут є два ігрові зали, два басейни, зал для боротьби, боксерський ринг, тренажерний зал, тир. Сьогодні у спортивному комплексі НПУ імені М. П. Драгоманова є осучаснений великий тренажерний зал із новим спортивним устаткуванням: біговими доріжками, велотренажерами, степперами, еліптичними тренажерами (орбітреками)...

■ **Які головні пріоритети визначає колектив на сьогодні й у стратегічному плані?**

— Головним пріоритетом університету завжди було, залишається нині й у перспективі завдання підготовки ефективного вчителя для нової української школи та об'єднаної Європи ХХІ століття — носія найновіших наукових знань, соціального досвіду, необхідних компетенцій, інтегрального світогляду, національних і загальнолюдських цінностей, конкурентоспроможного у вітчизняному та європейському педагогічному просторі. ■